

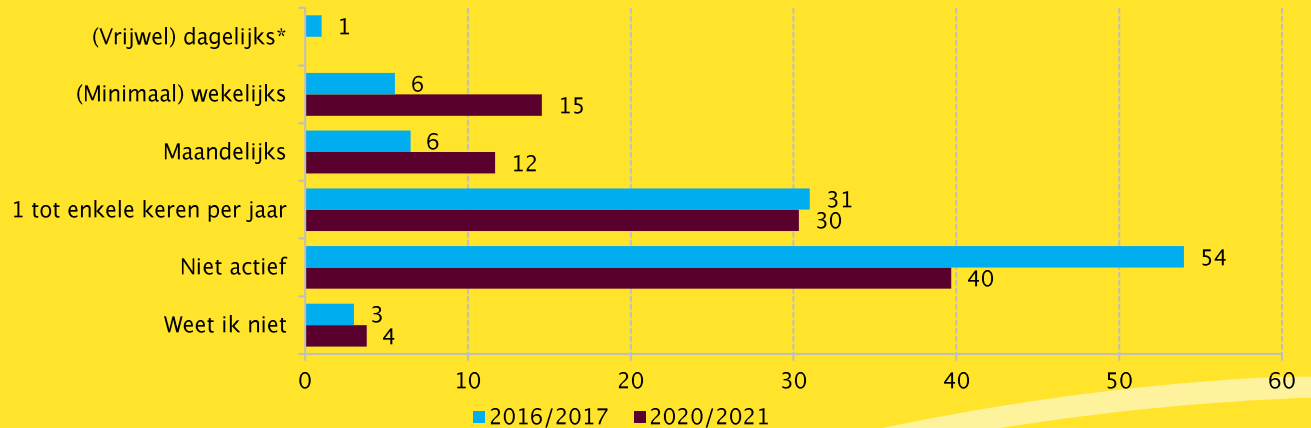
De buurtsportcoach actief op de basisschool

Volgens schoolleiders, gemeenten en buurtsportcoaches

Factsheet 2022/6

Sofie Vrieswijk, Arnold Bronkhorst & Wikke van Stam

Figuur 1. Frequentie waarmee buurtsportcoaches actief zijn op basisscholen, volgens schoolleiders, in 2016/2017 (n=1.871) en 2020/2021 (n=839; in procenten)

Bron: Mulier Instituut, 2-meting bewegingsonderwijs primair onderwijs (2021) & 1-meting bewegingsonderwijs primair onderwijs (2017).
*Enkel gevraagd in de 1-meting bewegingsonderwijs (2017).

Brede Regeling Combinatiefuncties

96 procent van de gemeenten in Nederland zet buurtsportcoaches* in via de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).¹ Deze coaches verbinden sport en bewegen met allerlei andere sectoren, waarvan het primair onderwijs een belangrijke is: in 2021 waren basisschoolkinderen van 4-12 jaar de voornaamste doelgroep van buurtsportcoaches.⁷ In deze factsheet wordt inzichtelijk gemaakt hoe de buurtsportcoach zijn werkzaamheden invult op de basisschool, wat dit oplevert voor de school en de kinderen en wat de ambities van deze buurtsportcoaches zijn.

Buurtsportcoach actief op merendeel basisscholen

Op 57 procent van de basisscholen in Nederland zijn één of meerdere buurtsportcoaches actief.³ Dit is meer dan in 2017 (46%) en 2013 (42%, niet in figuur).² De buurtsportcoaches die actief zijn op basisscholen zijn dat volgens één derde van de schoolleiders één tot enkele keren per jaar (figuur 1). In totaal wordt 1.060 fte aan buurtsportcoaches ingezet in het primair onderwijs.¹

Buurtsportcoach vooral ingezet voor buitenschools beweeg- en sportaanbod

De taken die buurtsportcoaches op de basisscholen uitvoeren lopen uiteen (figuur 2, volgende pagina). Zij worden het vaakst ingezet voor het buitenschools beweeg- en sportaanbod, dat zij zowel organiseren (in 95% van de gemeenten; figuur 2) als begeleiden (in 86% van de gemeenten).¹ . Voor, tussen en/of na schooltijd

organiseren zij bijvoorbeeld (vakantie)toernooien, sport- en beweeglessen of clinics of starten zij een schoolsportvereniging.

Daarnaast hebben zij regelmatig een adviserende rol naar de school (en het schoolbeleid) toe. Vanuit de BRC worden buurtsportcoaches in 57 procent van de gemeenten ingezet om zelfstandig gymlessen te geven op de basisschool, bijvoorbeeld als vakleerkracht bewegingsonderwijs (figuur 2)¹. Dit is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2020 (57%) en 2019 (55%) (figuur 2).

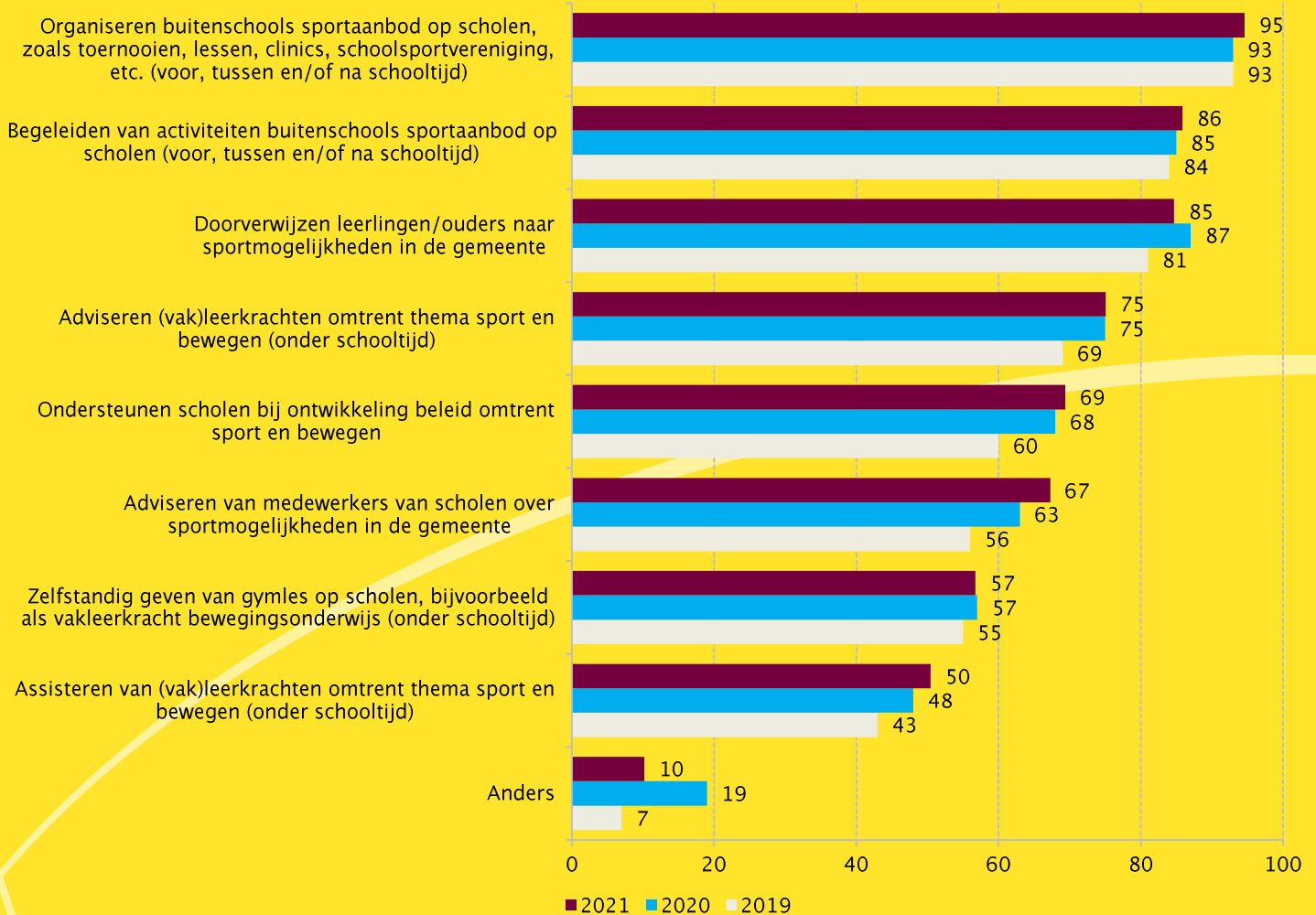
Van de 4.499 personen die op 1 september 2021 onder de BRC werkzaam waren als buurtsportcoach, waren er ruim 1.200 werkzaam als vakleerkracht bewegingsonderwijs (672 fte in 210 gemeenten). In vergelijking met 2020 (1.142 personen en 645 fte, in 208 gemeenten) is de inzet van de buurtsportcoaches als vakleerkracht iets toegenomen.

Buurtsportcoaches ingezet om motorische vaardigheden kinderen te verbeteren

Een grote meerderheid van de gemeenten (82%) geeft in 2020 aan dat zij er met de buurtsportcoaches voor willen zorgen dat meer kinderen voldoen aan de beweegnorm en dat de motorische vaardigheden van kinderen toenemen (niet in figuur).⁴ Dit komt overeen met de ambities van het deelakkoord 'Van jongs af aan vaardig in bewegen' van het

*Er zijn ook andere functietitels in gebruik voor de buurtsportcoach, zoals combinatiefunctionaris. In dit factsheet wordt buurtsportcoach gehanteerd.

Figuur 2. Percentage gemeenten dat buurtsportcoaches in het onderwijs inzet op verschillende taken in 2021, 2020 en 2019 (meerdere antwoorden mogelijk, n=333)

Bron: Mulier Instituut, Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties (2021).

Nationaal Sportakkoord, waar volgens gemeenten het meest op wordt ingezet in 2020.

Buurtsportcoach zorgt voor kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs

De opbrengsten van de buurtsportcoach op de basisschool zijn volgens schoolleiders het vaakst gericht op de uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de sport- en beweegactiviteiten op en rond school en de uitbreiding van verschillende samenwerkingen (figuur 3).³

Schoolleiders geven aan dat buurtsportcoaches zorgen voor kwaliteitsverbetering van het buitenschools sportaanbod (43%) en het bewegingsonderwijs (34%).³ Het merendeel van de gemeenten (58%, niet in figuur) is

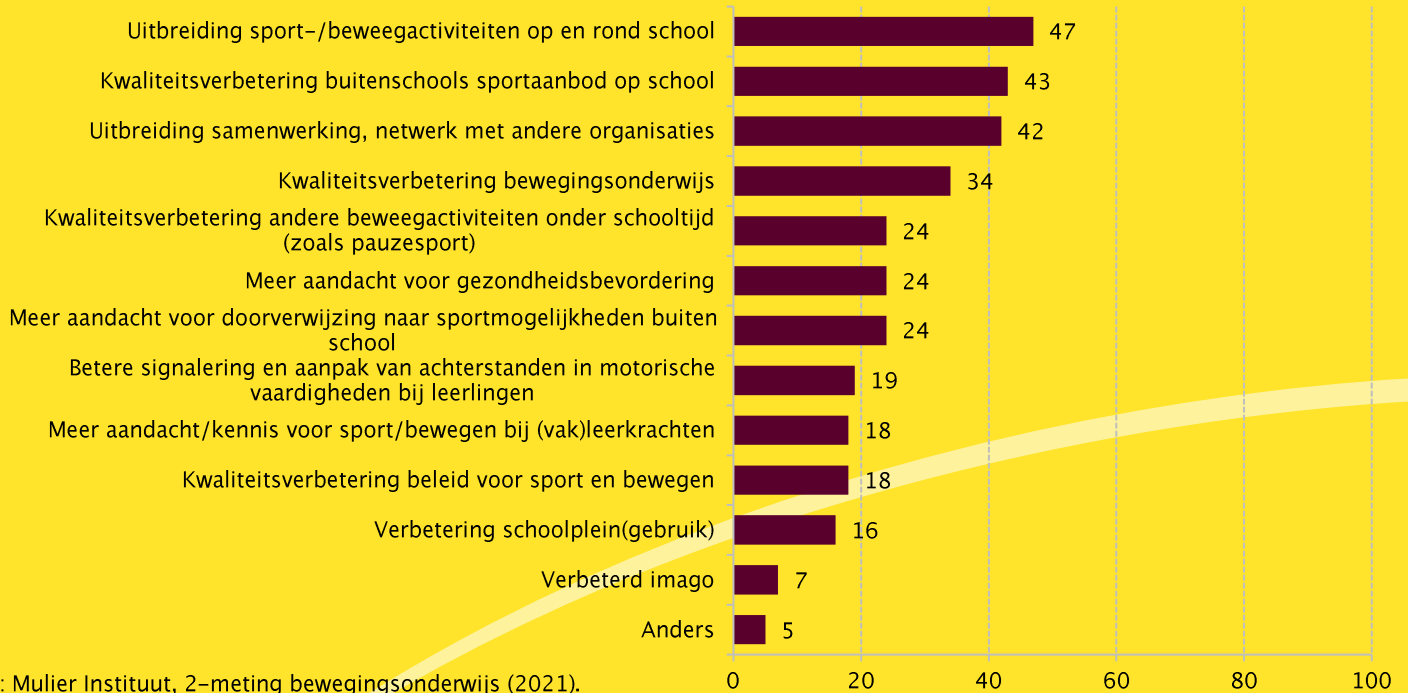
van mening dat buurtsportcoaches zorgen voor een kwaliteitsimpuls van het bewegingsonderwijs.⁵

Schoolleiders geven aan erg tevreden te zijn over de buurtsportcoach bij hen op school: 91 procent beoordeelt de buurtsportcoach die bij hen op school actief is met een voldoende (gemiddeld 7,6).³

Conclusie

Er worden steeds meer buurtsportcoaches ingezet in Nederland, en de basisschool blijft daarvoor een belangrijke plek. Zij worden het vaakst ingezet voor het naschools sport- en beweegaanbod en hebben vaak een adviserende rol. Ze worden regelmatig ingezet voor bewegingsonderwijs. Zowel gemeenten als schoolleiders

Figuur 3. Opbrengsten van de buurtsportcoach(es), volgens schoolleiders (in procenten, n=409, meerdere antwoorden mogelijk)

Bron: Mulier Instituut, 2-meting bewegingsonderwijs (2021).

zijn tevreden over de buurtsportcoaches op hun school. Ze zien de meerwaarde van de buurtsportcoaches vooral terug in de uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het sport- en beweegaanbod op school.

Opvallend is dat uit de verschillende peilingen blijkt dat buurtsportcoaches voornamelijk samenwerken met het primair onderwijs en met de leeftijdsgroep kinderen, maar dat volgens schoolleiders 'maar' op 57 procent van de scholen een buurtsportcoach actief is. Ook de frequentie waarmee zij actief zijn ligt niet heel hoog. Hieruit kan geconcludeerd worden dat (nog) niet alle scholen worden bereikt. Gezien de waarde van een buurtsportcoach blijft (politieke) aandacht dus nodig om de inzet komende jaren verder te doen toenemen en op elke school buurtsportcoaches in te zetten.

Verantwoording

Deze factsheet is gemaakt met resultaten uit panelpeilingen onder buurtsportcoaches in 2021 (Mulier Instituut i.s.m. Wij Buurtsportcoaches) en onder gemeenteambtenaren in 2020 en 2021 (Mulier Instituut i.s.m. VSG). De peiling onder buurtsportcoaches is uitgezet in het voorjaar (n=209) en najaar (n=116) van

2021 en die onder gemeenteambtenaren in 2020 (n=179) en het voorjaar (n=149) en najaar (n=135) van 2021 (met subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)). Daarnaast is voor deze factsheet gebruik gemaakt van de peilingen bewegingsonderwijs in 2017 (Slot-Heijs et al., 2017) en 2021 (Slot-Heijs et al., 2021).

Referenties

- 1 Van Stam, W., Heijnen, E., & Vrieswijk, S. (2021). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties*. Mulier Instituut.
- 2 Slot-Heijs, J. J., Lucassen, J. M. H., & Reijgersberg, N. (2017). *Bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs, 1-meting*. Mulier Instituut.
- 3 Slot-Heijs, J. J., Vrieswijk, S., & Lucassen, J. M. H. (2021). *Bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs, 2-meting*. Mulier Instituut.
- 4 Mulier Instituut i.s.m. VSG (2020). *Peiling gemeenteambtenaren*.
- 5 Mulier Instituut i.s.m. VSG (2021). *Peiling gemeenteambtenaren*.
- 6 Mulier Instituut i.s.m. Wij Buurtsportcoaches (2021). *Peiling buurtsportcoaches voorjaar*.
- 7 Mulier Instituut i.s.m. Wij Buurtsportcoaches (2021). *Peiling buurtsportcoaches najaar*.